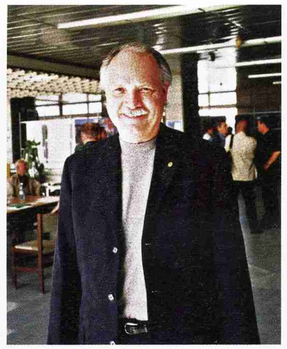

арх. Г. Стоилов и арх. Т. Херцог **арх. Артър Дайсън, САЩ** **арх. Юри Платонов, Русия** **арх. Сергей Кисельов, Рус**

Той се изграждат поетапно, като първият етап обезпечава строителството на следващите.

Третият докладчик - **арх. Андрей Чернихов**, също направи представяне, но този път на творчеството на Московското отделение на Международната академия на архитектурата (МАА). Забележително е творчеството на руските майстори: Михаил Посохин, Владимир Кубасов, Алексей Воронцов, както и на чуждестранните членове Сергий Чобан и Георги Станишев. Някои от тях представиха творбите си на изложбата. Картината бе завършена от новите му обекти: жилищен комплекс "Химки 2" в руската столица, центърът за деца болни от аутизъм. Чрез тях той разгледа темата за глобализацията и идентичността, продължена и на фона на зараждащата се тема за руските небостъргачи при взаимните влияния на школите в Москва и Чикаго.

От френските архитекти Жан Мари Шарпентие има свой принос в глобализацията - той работи от много години в Китай, първо като съветник при изграждането на китайските градове и като автор на големи сгради в тях. Той показа как един архитект от Франция може да изгражда знакови обекти за друга култура в Шанхай, Тайван, но съобразявайки се с нейните особености, работейки със съвременните технологии.

Аймерик Зюблена, автор на множество офис центрове, обществени сгради, стадиони (сред които Стад дю Франс, Франция, Истанбул и Сеул) и болнични комплекси, като най-голямата болница в Европа на името на Жорж Помпиду, бе представител на интернационалния стил, който трудно би намерил своите характеристики, дори да бъде предназначен за своята или чужда страна. Технологията, цената, мащабът тук играят главната роля. Но и това е отношение към идентичността в полза на глобализацията.

Подобни проблеми, но реещи се в бъдещето на технологиите, представи и **Кионори Кикутаке** в своите измерения извън нормалните мащабни разработки. Решавайки проблеми, твърде сложни и комплексни като застрояване на плаващи свободно движещи се платформи, вертикалните жилищни структри или поливариантна и променяща се жилищна среда, той бе и един от архитектите с уникален стил и подход, представили свои работи на Интерарх 2003.

Една поредица от авторски презентации ни срещна с трима архитекти, които, макар и да не бяха избирани нарочно, по-различни не можеха да бъдат. Това е и очарованието на подобни форуми - да срещнат **силно изявени, коренно противоположни творци на едно място.**

Мексиканецът **Агустин Ернандес** - много силен, но формалист от наша позиция, който се стреми да бъде близо по дух до древната мексиканска архитектура. Изграждането на смели форми от бетон и стомана това не е проблем. В представените ателието на архитекта, училище за народни танци, център за медитация, къщи (селска, във въздуха, на Амалия), военно училище, площаден комплекс - огромните ахроматични стоманобетонни конструкции, понякога самоцелни форми, носят своя характер и може би се вписват знаково в силната тропическа мексиканска растителност, но като явление не се възприемат еднозначно от аудиторията.

След него бе **Рикардо Легорета, Мексико** на другия полюс - „архитектура-поезия", архитектура, така свързана с мястото, че може би само там може напълно да се оцени, създаваща настроение, песен за душата. Цитираме част от разбирането му по темата от прекрасното интервю, което даде за списание "АМС Аспекти":

Това, което е много важно, е да се учим от миналото, но също така е важно, особено в актуалното състояние на съвременната архитектура, да не се подвежда архитектът по модните тенденции. Понякога промяната малко по малко, с един милиметър е по-важна от големите скокове, по-скоро една побавна еволюция, промяна стъпка по стъпка. За съжаление често успехът в архитектурата идва, когато направиш нещо ново и различно - нещо невиждано. А това е ужасно опасно, това трябва да се повтаря на студентите, архитектурата е социално обвързана, а не възможност да издигнеш свой собствен паметник.

Мода има и в материалите, а технологията не трябва да ръководи архитектурата, новото е хубаво, но не трябва да се увличаме. Например казват „...има нов вид стъкло, ще правите всичко от него", това са капани на производителите, мода, реклама. Мисля, че терминът минимализъм се комерсиализира и се използва от фирмите, за да продават.

Двадесетият век вече е минало. Кои архитекти ще останат като негов символ?

Не може да отделим двата века с черта, с граница - но от тези, които живяха през двадесети век, мисля, че може да научим много, много неща от Луис Кан, защото при него има съчетаване на философия с архитектура. Също така от Мис ван дер Рое, може да научим много и от Корбюзие, но с уговорката, че понякога той е бил и опасен. Но най-много може да научим от градовете - а сме ги позабравили, занемарили. Защото тези архитекти, които не са публикувани, не са известни, а сградите им са анонимни, те създават градската тъкан и тяхната популярна архитектура ще остане. За мен те са големият непознат архитект на двадесети век.

И последен от тази тройка на контрастите бе **Томас Херцог** - професор от Мюнхенската политехника, с толкова разнообразни активности и реализирани сгради, които е трудно да се съвместят в една личност. Той работи перфектно с метал, с който е започнал, с дърво, с глина. Основно място в творческите му разработки заема желанието му да изучи пътя на енергиите с цел нови решения с енергийноефективни резултати. Започва от редови жилища, които имат зимни градини и се ослънчават естествено. Минава през обществени сгради като учебен център, с подобни задачи и стига до големи обществени сгради с уникални решения като: двойни фасади, използване на полупрозрачни мембрани, които пропускат топлината само в една посока. Връх на реализациите му са големите зални покрития, експозиционни зали за панаира в Ханновер, при които спестените средства за отопление при експлоатацията се изчисляват с милиони за сезон.

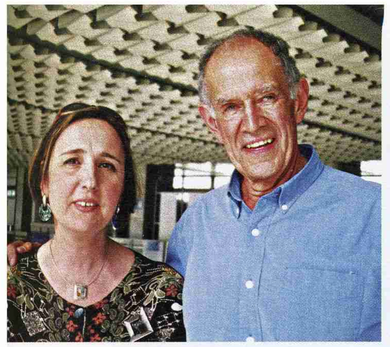

Горе: *Арх. Рикардо Легорета, Мексико, с арх. Гергана Стефанова след интервюто за АМС "Аспекти"*

Българските лауреати: архитектите Владимир Михов, Жеко Тилев, Стефан Попов.

Арх. Себастиян Вагнер, Германия, председател на Международния форум на младите архитекти с новите професори на МАА арх. Георги Станишев и Андрей Чернихов

Дясно: *Архитектите Кирил Бочков, Ахмет Вефик Алп, Турция, и Иван Рилски по време на бала*

арх. Трифонова с младите талантливи български архитекти Стефан Петков и Петър Торньов

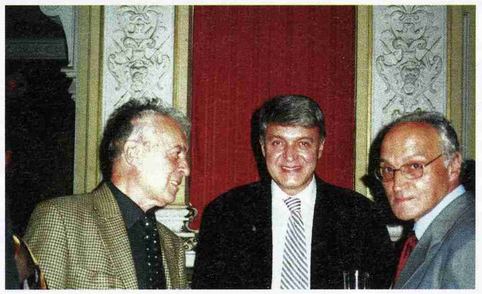

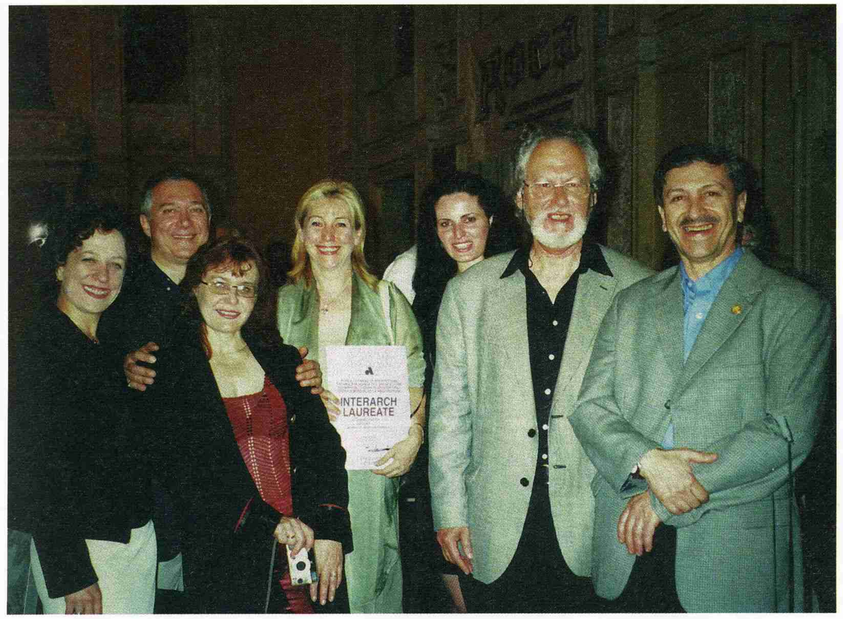

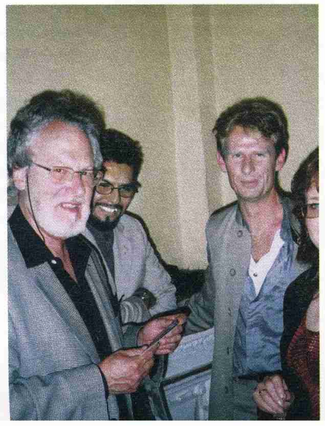

Горе: *Лауреатите от АМС "Аспекти" с приятелите, дошли да ги поздравят: Омар Ал Коуатли, Ричард Ингланд, Файес Махфус*

Архитектите от Русия - Сергей Кисельов и Юри Платонов с Наталия Бондаренко - управител на "Атлас-Стил"

Московските архиткти и издатели Сергей Ткаченко и Ирина Долинская (президент и гл. редактор на издателска къща "Жираф") с Андрей Чернихов (в средата)

Ляво: *Ерденч Гюнер от Истанбулския клон на Камарата на турските архитекти, получил наградата за списанието "Мимарист"*

Ричард Ингланд, новият президент на IFYA от Мексико и Себастиян Вагнер, Германия (предишният президент на IFYA) - съграждат мост между поколенията